

MÅNADENS DISKETT

Se sidan 6

Stort läckert ljudprogram

Ceres SoundStudio gör PC:n till en komplett ljudstudio med ekomaskin, förvrängareffekter och syntetiskt robotljud.

Kom ihåg ljudkortet För att kunna använda Ceres och andra WAV-program måste PC:n ha ett ljudkort. Det behöver varken vara ett dyrt eller avancerat kort. Även det billigaste ljudkortet för under 500 kr kan spela WAV-filer. Se dock till att få ett så kallat 16-bit ljudkort. Det ger nämligen bäst kvalitet.

"Ceres SoundStudio", som ligger på månadens K-diskett, är ett mycket omfattande program. Det fungerar som en 16-kanalers stereobandspelare, där du kan arbeta på ett musikstycke steg för steg och till sist mixa ihop det.

Programmet kan behandla ljud i full CD-kvalitet. Eftersom hela bearbetningen är digital fullt ut kan du med ett bra ljudkort skapa musik med professionell kvalitet.

"Ceres SoundStudio" arbetar med så kallade WAV-filer. WAV-filerna känns igen genom att de alltid heter ".wav" i efternamn. Dessa filer är ett av de ljudformat som är användbara i Windows. Du kan spela in och spela upp med ett vanligt ljudkort och spara på din hårddisk.

Ljuden kan komma från olika ställen, t ex ljud-CD, CD-rom eller radio. Du kan även ta upp ljud själv med en mikrofon. När du väl har ljuden på din PC kan du experimentera, klippa och klistra, radera och rätta tills du är nöjd med slutresultatet.

"Ceres SoundStudio" har en menyrad, verktygsknappar och ett eller flera ljudfönster. Varje ljudfönster visar ljudvågorna direkt. Det är ett mycket detaljerat sätt att studera ljuden på. Men det är inte särskilt praktiskt om du ska arbeta med långa ljudstycken. För att få plats med ett "långt ljud" rekommenderas att man använder "Zooma ut"-knappen flitigt.

VERKTYGSRADEN

Verktygsraden i "Ceres SoundStudio" innehåller de flesta överordnade funktioner

1 HJÄLP Öppna hjälp-avsnitt	4 SPARA Lagra en ljudfil på hårddisken	6 KOPIERA Kopiera ett markerat block. Kopiering kan sedan infogas på ett annat ställe	8 RADERA Radera ett markerat block	11 BYT TILL NÄSTA KANAL	15 FILINSTÄLLNINGAR Visa specifikationer och detaljer som hastighet, storlek, antal kanaler etc. för ljudfilen
2 NYTT Skapa en ny ljudfil med upp till 16 kanaler. Du kan spela in på varje kanal	5 KLIPP UT Klipp ut ett markerat block från ljudet. Blocket kan sedan infogas på ett annat ställe	7 KLISTRAN Infoga ett ljudblock, som är urklippat eller kopierat från ett annat ställe, i ljudfönstret	9 MARKERA ALLT Markera hela ljudfönstret som ett block	12 ZOOMA UT	16 FÖNSTERINSTÄLLNINGAR Visa vilka fasta inställningar som finns för ljudfönstret
3 HÄMTA Hämta en ljudfil från hårddisken			10 BYT TILL FÖREGÅENDE KANAL	13 ZOOMA IN	
				14 VISA VERKTYGSLÅDAN Visa eller göm verktygsraden intill ljudfönstret	

1...2...3 SÅ ÄR DU IGÅNG

"Ceres SoundStudio" har många fler funktioner än vad som är beskrivet här intill. Det bästa sättet att lära sig programmet är att pröva sig fram på egen hand. Du riskerar inte att förstöra något med dina egna experiment.

Du kan installera om programmet flera gånger. Prova t ex följande övningar:

- 1 Klicka på ikonen med en röd pil och en blå diskett överst till vänster.
- 2 Dubbelklicka på filen "HAL 9000.WAV" för att den ska öppnas.
- 3 Klicka på bandspelarsymbolen "Pil fram" vid fönstret för att lyssna.

För att ändra och dela upp ljudet måste du först markera stycket som ett block:

- 1 Klicka med musen på slutet av stycket.
- 2 Håll nere tangenten "Ctrl", och tryck samtidigt på "E".
- 3 Klicka med musen vid början av stycket.
- 4 Håll nere Ctrl, och tryck på "A".

Nu är stycket som du vill ändra i rödfärgat.

- 1 Välj en effekt i den lilla verktygsraden vid ljudfönstret. Klicka till exempel på robotsymbolen i nedre raden för att göra ljudet robotlikt.
- 2 Klicka med musen i början av ljudet för att starta inspelningen där.
- 3 Klicka på bandspelarsymbolen "Pil fram". Lyssna på ljudet.

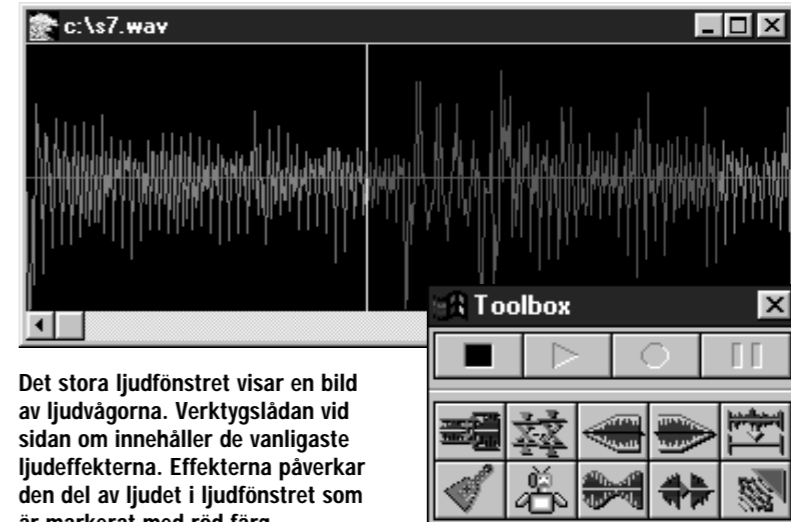
Så här får du fler ljud

- Ta själv upp ljud med mikrofonen som följer med ljudkortet.
- Från CD-rom med ljudsamlingar.
- Från ljud-CD.
- Om du har tillgång till Internet, finns mängder av ljud effekter på dessa adresser:

<http://www.cityvu.com/WAVES/>

http://www.yahoo.com/Entertainment/Movies_and_Films/Multimedia/Sounds/

<http://www.sky.net/~jeffb/sounds.html>

Det stora ljudfönstret visar en bild av ljudvågorna. Verktygsraden vid sidan om innehåller de vanligaste ljud effekterna. Effekterna påverkar den del av ljudet i ljudfönstret som är markerat med röd färg.

VERKTYGSLÅDA

Spelning
Knapparna fungerar som på en vanlig bandspelare: Stopp, Spela, Paus.

Ljudjustering
Gör ljudblocken starkare eller svagare.

Maximera
Gör ljudet så starkt som möjligt utan förvrängning.

Tona upp
Ljudet växer som ett tåg som kommer allt närmare.

Tona ned
Ljudet blir svagare och svagare, som ett tåg på väg bort.

Stilla
Håller ljudet alldeles stilla inom det markerade området.

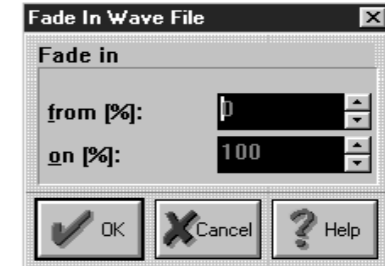
Förvrängning
Används ofta på elgitarrer och andra rockinstrument.

Robotljud
Ger ljudet en syntetisk och robotlik klang.

Dallrande ljud
Får ljudet att vibrera fort eller långsamt.

Vänd om
Vänder ljudet som om att bandet skulle ha suttit omvänt i bandspelaren.

Eko
Får musiken att låta som i en stor kyrka.

Ett klick på en av effektknapparna gör att en liten dialogruta öppnas. Här kan du justera den effekt som du har valt.

Här är det knapp "Tona upp" som får ljudet att växa sig allt starkare. Du måste då ange hur låg nivå ljudet ska ha i början och till vilken ljudstyrka det ska växa till slut.

SÅ INSTALLERAR DU PROGRAMMEN:

1 Installationen kan bara göras i Windows.

2 Välj punkten "Kör" i Arkiv-menyn. Klicka dig fram till A-enheten och välj filen "K". Klicka sedan på "OK".

3 Följ instruktionerna på skärmen.

SÅ RADERAS PROGRAMMEN:

1 Sätt i K-disketten och kör installationsprogrammet igen.

2 Klicka på "installera några av programmen".

3 Välj punkten "radera program" och följ instruktionerna på skärmen.

VAD ÄR SHAREWARE?

Programmen, som finns på K-disketten, är antingen "freeware", som kan användas helt fritt, eller "shareware". De sistnämnda är gratis under en period men måste sedan registreras hos upphovsmanen. Närmare upplysningar finns på programmen. Om du bestämmer dig för att inte utnyttja programmet så är det bara att sluta använda det eller helt enkelt radera det.

Alla program har testats med alla kända typer av virus. *Computer för alla* kan inte hållas ansvarig för fel som uppstår under installation eller användning.

Se sidan 66

Håll kontroll på små filer

Som du kan läsa om på sidan 66, lägger ett program till en massa små filer runt om i datorns system när det installeras. Dessa små filer ligger kvar även om du raderar programmet och tar därför med tiden allt större plats. Men med hjälp av programmet INCTRL 2, får du en lista så att du

kan se var filerna gömt sig. Med listan i handen kan du vara säker på att även kasta de små filerna när du raderar ett program. Listan – som INCTRL 2 kallar en rapport – kan du läsa i t ex Windows' Anteckningar. Det är smart att börja med att skapa en mapp där du lägger alla rapporterna, så att du har dem samlade på ett ställe.

SÅ HÄR FUNGERAR INCTRL 2

- 1** INCTRL 2. Choose the install program that you want INCTRL to watch. You can type the name or choose from a directory list.
- 2** INCTRL 2. Enter a descriptive name for the program you are installing, for example, "Microsoft Word 6.0". This name will appear in the output report.
- 3** Choose Report Filename. Filnamn: k7-97.rpt. Mappar: c:\instala. Skrivskydd. Filformat: Report files. Enheter: c: w95_sml.
- 4** INCTRL 2. These are the options you have chosen. If they are correct, press DO IT to proceed. Otherwise press Prev to go back and make any corrections.
- 5** INCTRL 2 - Installation in progress. Install Done: Report. Abort: No Report.

1 När du ska installera ett nytt program startar du INCTRL 2. Då kommer detta fönster fram där du kan anger vad som ska installeras – eller använd "Browse"-knappen för att bläddra igenom disketten eller cd-romskivan och hitta det program du ska installera. Klicka på "DO IT", när du är klar.

2 Skriv in en rubrik för programmet som du ska installera, det som ska stå överst i INCTRL 2-rapporten i. Klicka på "Next", när du är klar. I nästa fönster klickar på "Select". Du kommer du till -

3 - detta fönster, där du ska namnge rapportfilen. Ge ett namn som du lätt kan identifiera. Klicka sedan på OK. I följande tre dialogrutor klickar du bara på "Select".

4 Klicka på "DO IT", och installationen går i gång.

5 Under tiden som programmet installeras låter INCTRL 2 detta lilla fönster stå kvar på skärmen. När det nya programmet är installerat kan du titta på INCTRL 2-listan genom att klicka på "Install Done: Report". Men du kan som sagt även läsa den i ett ordbehandlingsprogram.

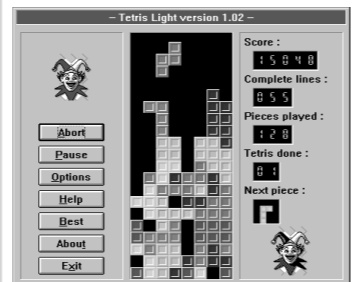
Se sidan 66

Klassiska spel som lätt blir vanebildande

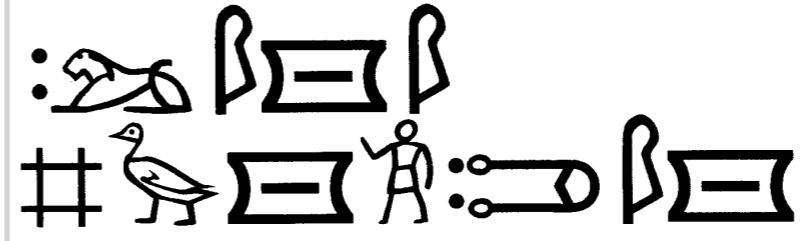
Tetris är ett klassiskt exempel på spel som skapar spelberoende. Det är lätt att lära sig spela och ser inte heller särskilt komplicerat ut – och inbjuder alltid att omedelbart spela en omgång till innan du slutar. Spelet är enkelt: klossar i olika färger och former kommer farandes uppifrån i schakt och du ska vända och vrida på dem så att de passar i ett hål innan de landar. Varje gång som du byggt en vågrät rad, försvinner den och alla klossar flyttas ner ett steg. Ju fler rader du tömmer, desto fler poäng får du. Klicka på knappen "New" för att starta spelet.

Med piltangenterna på tangentbordet styr du klossarna: **←** Flytta klossen ett steg åt vänster **→** Flytta klossen ett steg åt höger **↑** Roterar klossen i fyra lägen. **↓** Släpper ner klossen och en ny kommer **AC** NEXT PIECE Visar den kloss som kommer nästa gång **OPTIONS** Ändrar inställningar av hastighet, antal klossar och ljud

I spelet Tetris gäller det att placera klossar i vågräta rader från botten så att det inte blir hål i raderna.

Se sidan 60

- eller nya typsnitt

Den här uppsättningen typsnitt är kanske mest användbara som utsmyckningar på t ex brevpapper. De består av dels tre alfabet som används i de delar av världen där man inte skriver latinska bokstäver, dels tre gamla skrifter som sedan länge varit ur dagligt bruk – bland

annat den persiska kilskriften, som är världens äldsta kända alfabet. Tecknen i dessa sex alfabet kan inte direkt översättas till bokstäverna på din dators tangentbord. Därför kan det hända att du någon enstaka gång få en fyrkant eller ett snedstreck på skärmen, t ex vid de japanska och kinesiska

tecknen för U, T och R i Kanji-skriften. Men det gör ju inte de övriga tecknen mindre värda. För att kunna använda dessa typsnitt ska du spara ner dem i Windows. Därefter kan du slänga dem från "C:\komput\juli97\fonte", där K-disketten lägger dem.

SÅ HÄR FÅR DU SNYGGA TECKEN PÅ SKÄRMEN

- 1** Klicka på Kontrollpanelens ikon. Den ligger i "Huvudgruppen".
- 2** Klicka på teckenuppsättningen.
- 3** Klicka på "Lägg till".
- 4** Klicka dig fram till till "C:\komput\juli97\fonte", där typsnitten ligger.
- 5** Sätt kryss i fyrkanten "Kopiera typsnitt till Windows-biblioteket".
- 6** Klicka först på "Markera allt", och sedan på "OK".
- 7** Nu är typsnitten installerade. Du kan då testa dem genom att bläddra igenom listan i det översta fönstret – eller pröva dem i verklig skrift i t ex Word eller något annat textprogram till Windows.

Här är de nya typsnitten från Komputer:

Arabiskt: "Kamran"

Kinesiskt/Japanskt: "KWKanji1"

Kilskrift: "Persische Keilschrift"

Hieroglyfer: "Meroitic - Hieroglyphics"

Runor: "Elder Futhark"

Tibetanskt: "U-CHAN"

Windows 95 Med Windows 95 är det lätt att installera dina nya typsnitt. Kopiera dem från biblioteket "C:\komput\juli97\fonte" till "C:\windows\fonts", och de färdiga att använda.